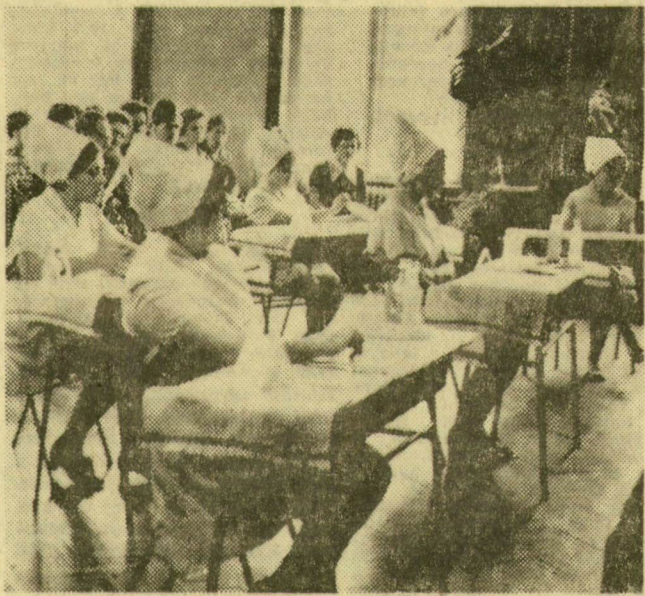

Védőnők versenye

Somogyi Károlyné felvétele

A vetélkedő...

Tegnap az újszegedi védőnőképző intézetben érdekes versenyt vívott egymással a budapesti és a szegedi védőnőiskola hat diákja. Két évvel ezelőtt már találkoztak egymással a két város, illetve intézet diákcsoportja, s most az Egészségügyi Minisztérium és a KISZ Központi Bizottságának felhívására elevenítették fel a vetélkedőt. A házi bajnokságok során legjobbaknak bizonyult diákok délelőtti szakmai ismertetékből és gyakorlatból mértékelték, délután

társadalomtudományi kérdésekre feleltek.

A Szakma kiváló tanulója mozgalom keretében rendezett védőnővetélkedőben végül is a budapesti Gaál Ilona szerezte meg az első helyet, a legjobb szegedi — Venczel Margit — a harmadik lett. A szigorú „vizsgabizottság” örömmel állapította meg, hogy valamennyiük megnyerhette volna a versenyt, hiszen mind a hat leendő védőnő alaposan ismeri hivatalos feladatát.

Ülésezett a járási tanács végrehajtó bizottsága

Tegnap délelőtt Szegeden, a járási tanács székházában ülésezett a járási tanács vb. Tájékoztató jelentést hallgattak meg a végrehajtó bizottság tagjai a hivatali és közös munkaügyi döntőbizottságok tevékenységéről.

A járásban sok minigazdaság tevékenykedik. Ezekkel ezelőtt sok volt a mérleghiányos szövetkezet. Azokban a gazdaközösségekben, ahol a kibontakozás lehetőségei nincsenek meg, a tagság már többször felvetette az egyesülést. Az elmúlt esztendőben a csengelei Honfoglalás és Vadgerlés Tsz is egyesült, és 1970. január 15-én megtartott közgyűlésen az új gazdaság, a csengelei Egyesült Tsz új alapszabályt fogadott el.

A végrehajtó bizottság elfogadta a ruzsai Napsugár Tsz új alapszabályát is. Február 5-én tartott közgyűlésén a Napsugár Tsz, amely egyesült a ruzsai Juhász Gyula Tsz-szel, új alapszabályt fogadott el, amely szerint meghatározták a különböző segélyek napi összegét, a háztáji föld nagyságát, a földjáradék mértékét, a tagok munkában eltöltött napjainak számát is.

JATE — állam- és jogtudományi kar

A természettudományi kar mellett — amelyet lapunk egy korábbi számában mutattunk be — a József Attila Tudományegyetem másik, igen népes, tudományos munkája révén országhatárainkon túl is jól ismert oktatási és kutatási egysége az állam- és jogtudományi kar.

A szegedi jogászképzés kezdete az egyetem idekerülésének évére, 1921-re datálható, s egy 1940-től 1944-ig tartott, újabb kolozsvári szakasz után, 1945-ben kezdődött meg e tevékenység harmadik, alapjaiban új fejezete.

A kar vezetői jelenleg egy hosszú időre szóló reformtervezetben dolgoznak, amely még gazdagabbá teszi az el-sajátításra szánt anyagot, s meghatározza az oktatás új formáit.

Mint dr. Antalffy György tanszékvezető egyetemi tanár, az állam- és jogtudományok doktora, az állam- és jogtudományi kar dékánja elmondotta, javaslataik szerint több szempontból is megújul a Lenin körüti épületben folyó jogászképzés. Ami a reform lényegét illeti, az a kar nagyobb önállóságában foglalható össze, amely mind a tantervek összeállításában, mind a vizsgarendek kidolgozásában megnyilvánul.

A szorosabban vett újdonságok közé elsőként a hallgatók szakosodása kívánkozik. Az ősszel kezdődő, 1970—71-es tanévben ugyanis már három különböző szak között választhatnak a harmadévesek: az igazságszolgáltatási, a gazdasági és az igazgatási-szervezési ágazaton folytathatják tanulmányaikat. Az egyes ágazatok az első két évben megszerzett és továbbiakban is folytatódó alapképzést egészítik ki speciális tantárgyakkal. Az igazságszolgáltatás jövőre szakemberei például kriminológiát, igazságügyi statisztikát; a gazdasági ágazat hallgatói munkagazdaságtant, munkalelektant, gazdaságstatisztikát, gazdaságsszociológiát; az igazgatási-szervezési ágazatot választók pedig igazgatáshoz tartozó államigazgatási-statisztikát tanulnak többek között.

Az ágazatok bevezetésével gyakorlatibbá válik a jogászképzés, s nemcsak a sok új tantárgy miatt, de azért is, mert az előadások számának csökkentésével együtt megszaporítják a gyakorlati foglalkozásokat. A 10—12 hallgatóból álló, úgynevezett „kiscsoportok” így több időt tudnak fordítani a szükséges tudnivalók elsajátítására. Ugyancsak a gyakorlati képzést segítik azok a felkért előadók, akik valamely szakterület alapos ismerői. Sajnos, sok esetben csak Budapestről nyerhetők meg ilyen specialisták.

Az ágazati oktatásról szólva feltétlenül meg kell még jegyezni, hogy az egyes szakok hallgatói — tartalmas alapképzésük miatt — nemcsak választott ágazatuknak

megfelelő munkaterületeken alkalmazhatók: minden jogi végzettséghez kötött állást elfoglalhatnak, ha sikerrel védik meg diplomájukat.

Az oktatás gyakorlatibbá válása magával vonja a karon folyó kutatások bizonyos változását is. A kar oktatói egyre többen vesznek részt az állami és társadalmi szervek különböző jogszabályainak elkészítésében, s egyéb hasonló, gyakorlati munkákban.

A tudományos munka egyébként is fellendülőben van a karon. A különböző tanszékek dolgozói közül igen sokan szereztek tudományos minősítést, és az újabb fokozatok elérésére most is számos disszertáció készül. Főképpen az államtudományok művelői számára jók a kutatási körülmények, de a büntető- és a jogászjoggal foglalkozók is fontos témákon dolgoznak. A jelenleg kidolgozás alatt álló néhány nagyobb kérdés-csoport: „Az állam és demokrácia összefüggései”, „A választójogi reform elmé-

leti kérdései”, „A büntető- és polgári kódexek reformkérdései”, „Az új gazdasági mechanizmussal összefüggő jogi kérdések”, „A termelőszövetkezeti jog elméleti és gyakorlati problémái”.

A JATE állam- és jogtudományi karának jelenleg mintegy ezer hallgatója van. Közülük 400-an a nappali tagozatra járnak, a többi 600 pedig az esti és a levelező tagozaton tanul. Az esti tagozatra szegedi és Csongrád megyei jelentkezőket vesznek fel, míg a levelező tagozat országos „beiskolázású”.

A túljelentkezés általában négyeszeres szokott lenni, s ami ugyancsak említésre méltó, mind több a felvételi vizsgára jelentkező nő. Jelenleg már a hallgatói létszám mintegy 60 százalékát teszik ki a jogászok készülő lányok és asszonyok, akikből rendszerint éppen olyan jó szakemberek válnak, mint a pályát 1945-ig kizárólagos joggal benépesítő férfiakból.

A. L.

Új útvonal — új buszmegállók

Forgalomelterelés a belvárosban

Március 23-tól javítják a 43-as országos főút Nagy Jenő utcától a Széchenyi téren keresztül vezető szakaszát a Kelemen utcáig, ezt megelőzően felújítják az utcát, erre az időszakra az utcákat le kell zárni s új forgalmi rendet kell a környéken bevezetni. Hétfőtől, március 23-tól Újszegedről jövet a hidról csak jobbra kanyarodva a Magyar Tanácsköztársaság útján, Vörösmarty utcáig, Kossuth Lajos sugárúton; a Széchenyi tér irányából Újszegedre pedig a régi út felig szabadon hagyott területén lehet — csak egy irányban — közlekedni.

Az autóbuszok útvonala is módosul, kivéve a 6-os járatát, amely változatlanul használja majd a Móra park elnevezésű megállóhelyet is. A 6/A járat a Vörösmarty utcából a bíróság épülete után balra fordulva a park mellett, a postával átellenben áll meg, ahol ideiglenes végállomást létesítenek, de csak leszálló utasoknak. A lakberendezési áruház előtti autóbuszmegállóhelyet ideiglenesen megszüntetik, helyette a Boszorkánykonyha előtt lesz megállóhely; a posta elől ide fordul ki a 6/A buszjárat, de itt megáll a változatlan útvonalon közlekedő 6-os is.

Az összes helyi és távol-

sági autóbuszjárat a hidról jobbra kanyarodva a Magyar Tanácsköztársaság útján és Vörösmarty utcán át közlekedik és a forgalom zsúfoltságának megfelelően vagy a 8-as számú üzlet előtt állnak meg vagy pedig a totó-lottó irodánál most létesülő ideiglenes megállónál, majd pedig a Kossuth Lajos sugárúton át érnek a Marx térre. Vagyis: az 5-ös, 7-es, 8-as és 12-es járatok nem érintik a Mérey utcai AB fiók előtti megállóhelyet.

A Marx tér irányából érkező összes távolsági járatok ideiglenes megállóhelye a Széchenyi téren a Szedeg Étterem előtt lesz. Az 5-ös, 7-es, 8-as, 10-es, 12-es helyi járatok a Debrecen Étterem előtt állnak meg.

Szemtől szembe

Új filmek

Miért izgalmas ez a film? Miért ragadja magával a nézőt, amikor alapjában véve olyan csinálnak tünik? Ki hiszi el, hogy egy emlékmű felavatására összegyűlt tíz férfi, aki 25 esztendővel ezelőtt együtt szolgált egy katonai alakulatban, hozzákezd a negyedszázaddal ezelőtti események felidézéséhez? Sőt, mondatról mondatra eljátssza az akkori történeteket? Moziban hiszékeny az ember, mint egy kisgyerek. De ki hiszékeny ennyire? Talán senki, s mégis, ez a film, a *Doboz-drámából — Eljött a tavasz*, bemutatja a budapesti Nemzeti Színház — *Várkonyi-film* képes erre. Képes nemcsak az érdeklődés felkeltésére, hanem *igazi feszültség*, igazi dráma, magávalragadó atmoszféra megteremtésére.

Miért felejt el az ember a mesterkéltséget? Azért, mert a cselekmény kibontásának folyamatában a szituáció formája, tehát a „csináltság”, egyre inkább jelentéktelenné, másodlagossá válik, s ezzel szinte fordított arányban nő a szituáció tartalmának jelentősége. Az az érdekes és fontos itt, mi történik, s nem az, hogy miképpen történik.

De még ez sem teljesen igaz így. Doboz Imre drámájában és Várkonyi Zoltán filmjében ugyanis nagyon izgalmasan, érdekesen történik mindez. A 25 év előtti és a mai események gyors egymásutánban váltják egymást a frissen pergő képeken, s ez az előadási mód önmagában, ha nem is valószínűsíti a kiinduló helyzetet, roppant izgalmassá, feszültté teszi.

Méginkább, illetve elsősorban az alapszituáció tartalma, problematikája. Arról van szó ugyanis ebben a filmben, hogy egy katonai század, amely a második világháború harcainak vonulatait követve a Szovjetunióból a nyugati határszélre ért, rájön arra, másképpen kell cselekednie, mint eddig. Két katonájuk vállalja a németek elleni fegyveres harcot, s egy láger foglyainak kiszabadítása közben hősi halált hal. Ma, huszonöt évvel később, a felszabadulás évfor-

dulójára készülő utókor emlékművet állít a két hősnak, s a század élve maradt tíz katonájára, akik között ott vannak a volt tisztok — egyikük tanár, a másik főorvos, a harmadik pincér, a negyedik újságíró és így tovább — és a volt közlegények, felidézni a huszonöt év előtti eseményeket. Előkerül egy volt tizedes, akit mindannyian halottnak hittek, s ez a hajdani tizedes, aki felépítve két esztendőig tartó súlyos betegségéből a határmenti faluban a temetőőr tisztét látja el, követeli a felidézést. De követeli az egység parancsnoka, a százados is, akit — ki tudja, miért — nem hívtak meg az ünnepségre. De aztán mégis elmegy, s ott úgy érzi, volt bajtársai igazságtalanul vadolták.

Még mindig úgy tűnhet, mindez a mai néző számára érdektelen. Kíváncsi lehet rá, hogy ragadhat magával egy nyomorult század sorsa? Kíváncsi, hogy mit csináltak 25 esztendővel ezelőtt? Nos, a dráma titka, hogy igenis érdekel, sőt nagyon érdekel. Mindaz ugyanis, ami a filmvásznon történik, választ keres mai problémákra is, illetve mai problémáinkkal is kapcsolatban áll. A *Szemtől szembe* a helyes cselekmény kérdéseit kutatja. Az az alapproblémája, hogyan kell cselekedni kiélezett, súlyos helyzetekben. Világháború persze, szerencsére, nincs mindennap, de kiélezett helyzetek, döntésre váró komor és súlyos pillanatok minden ember életében elég gyakran akadnak és akadnak. A film, ha nem is ad, mert nem adhat, receptet ehhez a cselekvéshez, azt a minden döntésben jelentkező problémát, hogy mennyire térhetünk el, s egyáltalán, eltérhetünk-e az *erkölcs normáitól*, nagyon izgalmasan veti fel és vizsgálja.

A filmben végül is erről van szó. Mit csináljon a század? Elhagyja az országot, engedelmeskedve a felülről jött parancsoknak? Vagy fegyverrel szálljon szembe a németekkel? A század tisztikara ezekre a kérdésekre keresi a választ. S aztán az történik, amit senki sem akar, amire sen-

ki sem gondolt: a katonák tüzet nyitnak a szovjet csapatokra. Miért történik ez így? Miért hal meg ebben az értelmetlen harcban a század 63 katonája? A film világos választ ad: a *homályos, bizonytalan cselekvés miatt*. A század tisztikara ugyanis — bár látszatra nagyon határozott és katonás — a valóságban tehetetlenül topog.

A filmben természetesen legmindez nem ilyen egyszerű. Ezt a képletet emberi sorsok, szándékok és törekvések színezik. S éppen ez teszi a filmet különösen izgalmassá és feszültté. Nem valami előre konstruált tétel illusztrációja akar lenni a *Szemtől szembe*, hanem végzős mondanivalóját eleven emberi sorsokkal dokumentálja. Ezért válik a *Szemtől szembe* nemcsak előfoghatóvá, hitelessé, hanem elejétől végig feszült drámmá.

S persze azért is, mert legjobb férfiszínészeink működnék közre a cselekmény kibontásában. Méltóságos helyett csak egy egyszerű név: *Básti Lajos, Sinkovits Imre, Latinovits Zoltán, Szirtes Ádám, Bitskey Tibor, Benkő Gyula*. Azt hiszem, ez mindennél többet mond.

Ö. L.

A város és környéke Szeged példáján

Erdei Ferenc vitaindító előadása a budapesti Kossuth-klubban

A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat szociológiai csoportjának előadás-sorozata keretében dr. Erdei Ferenc akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára *A város és környéke Szeged példáján* címmel tart március 20-án, pénteken délután vitaindító előadást a budapesti Kossuth-klubban. Mint ismeretes, a *Magyarország fölfedezése* című könyvsorozatban, amelynek kötete *Mocsár Gábor Első arany* című munkája lesz, Erdei Ferenc Szegedről és a környékéről; ir-

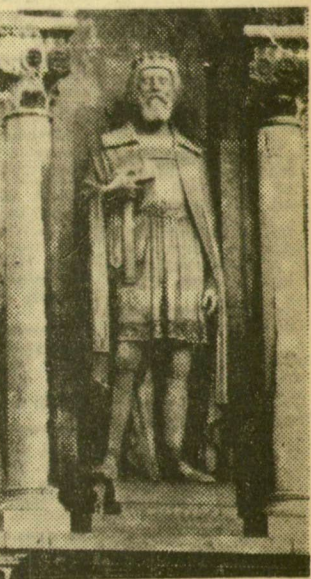
egy részletét a *Tiszatáj* márciusi száma közölte is. Előadása készülő könyvének anyagán alapszik.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár olvasószolgálat, mint a sorozat eddigi előadásaira is, mintegy ötven tételből álló *bibliográfiai röplapot* adott ki, és küldött szét az előadásorozat közönségéhez, nagyobb vidéki könyvtárakhoz és egyéni érdeklődőkhöz is. Az *urbanizáció újabb irodalma* a *Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban* címmel. Kár, hogy ebben nem támaszkodtak job-

ban Szegedre: egy-két könyvön és a *Tiszatáj* néhány cikkén kívül *alig találunk benne szegedi anyagot*, holott bőven lett volna idevágó szakirodalom. S akkor talán nem lett volna szükség 1939-ben megjelent műveket is az urbanizáció „újabb” irodalmának minősíteni.

P. L.

Szeged szobrai

László király

(Kb. 1040—1095)
(204.) A Dóm homlokzatán — fali fülkében — áll Szent László király szobra. A királyfigura készítője Tóth István szobrászművész.